

En verden i endring fordrer en industri i endring

Kongsberg Summit

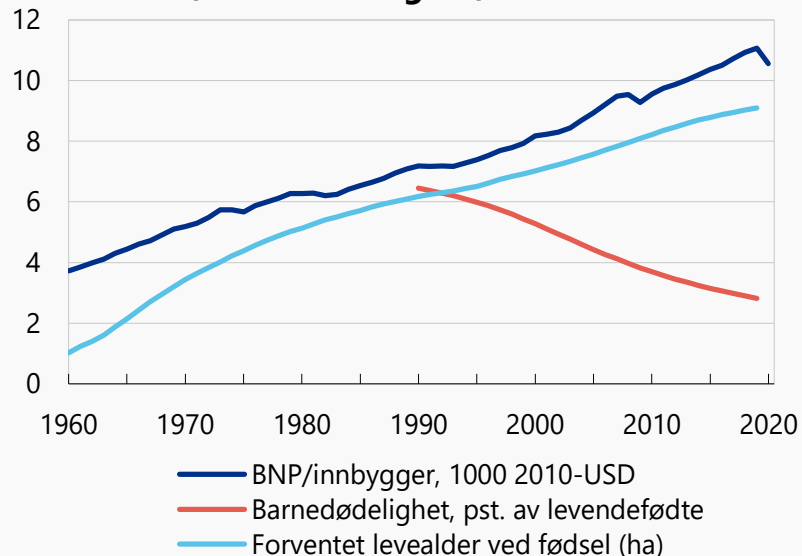
Sjeføkonom Øystein Dørum
Kongsberg, 23. juni 2022



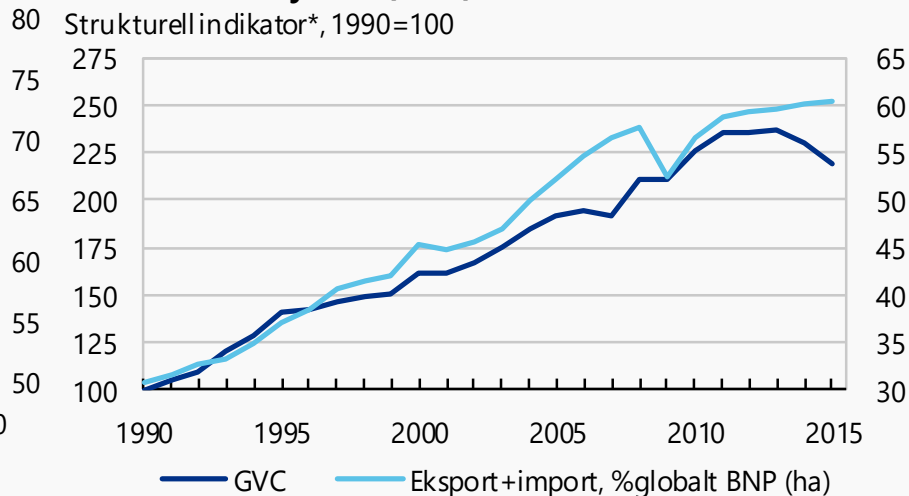
Bakspeilet: Handelsdrevet velstandsvekst i 60 år

BNP/cap ~2%/år. Bedre levestandard. Villet/teknologi. GVC-bygging (2/3)

Verden: BNP, barnedødelighet, levealder



Globale verdikjeder (GVC)



*) Forholdet mellom import av innsatsvarer og innenlandsk sluttetterspørsel justert for råvarepriser og sykliske faktorer

Kilde: OECD Ec. Outlook, juni 2017/NHO

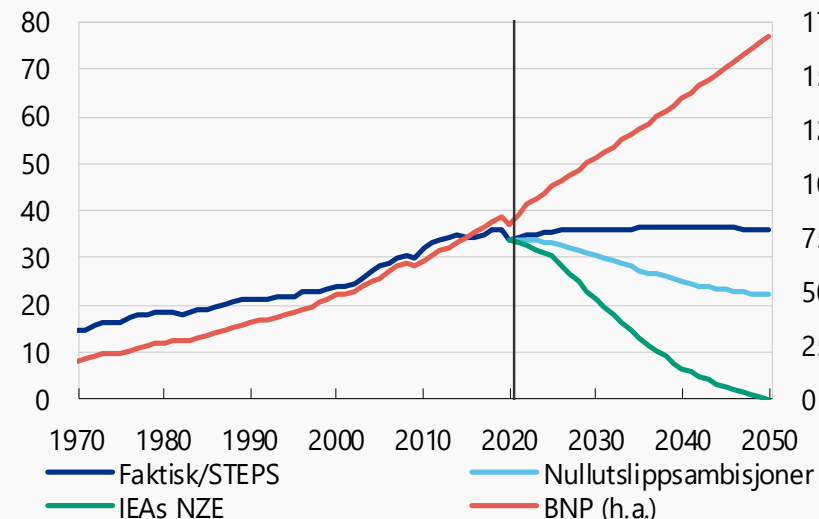
Kilde: WDI/Thomson Datastream/NHO

Grønnere: Verden må tverrvende & avkarboniseres

Når 1½' ved NZE. EU -55% 2030. Strammere. EU avgjør norske rammevilkår

Verden: CO₂-utslipp og BNP

Mrd. tonn. Mrd. 2010-USD (h.a.)



Kilde: Refinitiv Datastream / WDI / IEA / Our World In Data / Oxford Economics / NHO

Pris på CO₂

EUR/tonn



Kilde: Refinitiv Datastream / NHO

Forskjøvet tyngdepunkt og økte spenninger

Blokkdannelser. Handelskrig. Hyperglobaliseringen over

Verden: Handel og vareproduksjon

Forholdstall*

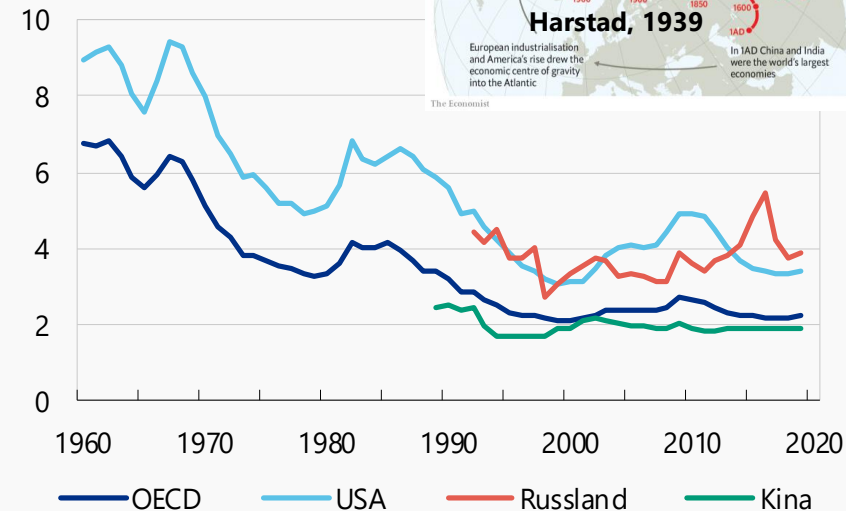


*Basert på sesongjusterte volumindeks. 100 indikerer like store størrelser.

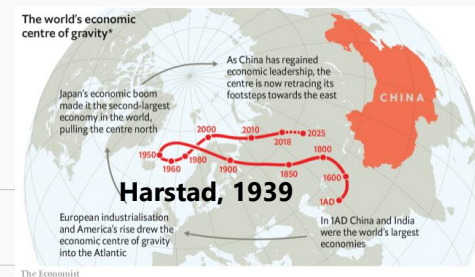
Kilde: Refinitiv Datastream / CPB / NHO

Militærutgifter

Prosent av BNP



Kilde: Refinitiv Datastream / Verdensbanken / NHO

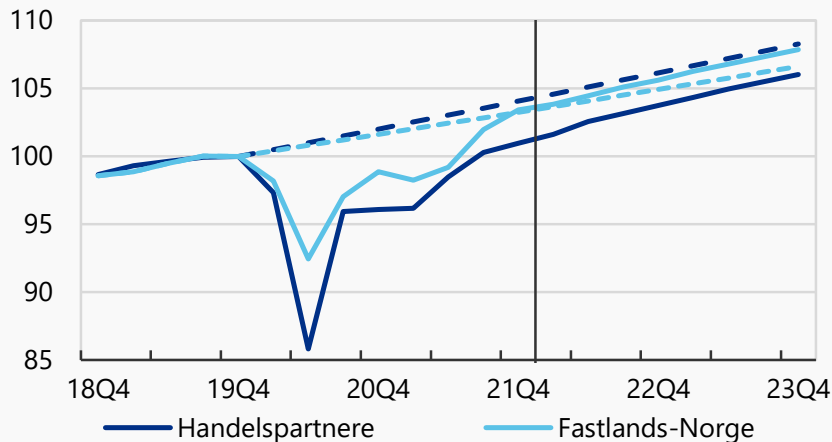


Pandemien: Vridning/rekyl ga flaskehalsproblemer

Mangel på folk/transport/varer. Norge: Strammeste siden 2008

BNP: Norge og handelspartnere*

Indeks, 2019Q4=100



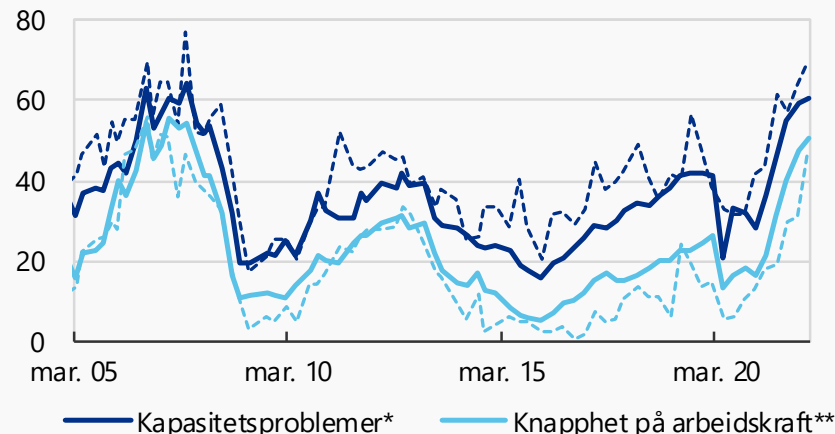
**USA, ØMU, Storbritannia, og Sverige. Faste fastlandskeksportvekter fra 2019.

**Stiplet linje angir trendvekst for HP i 2013Q1-2019Q4.

Kilde: NHO

Kapasitetsskranker & arbeidskraftmangel

Prosent. Heltrukken alle, stiplet industri.



*Andel kontaktbedrifter som vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en vekst i etterspørselen. **Andel kontakter der knapphet på arbeidskraft begrenser produksjonen.

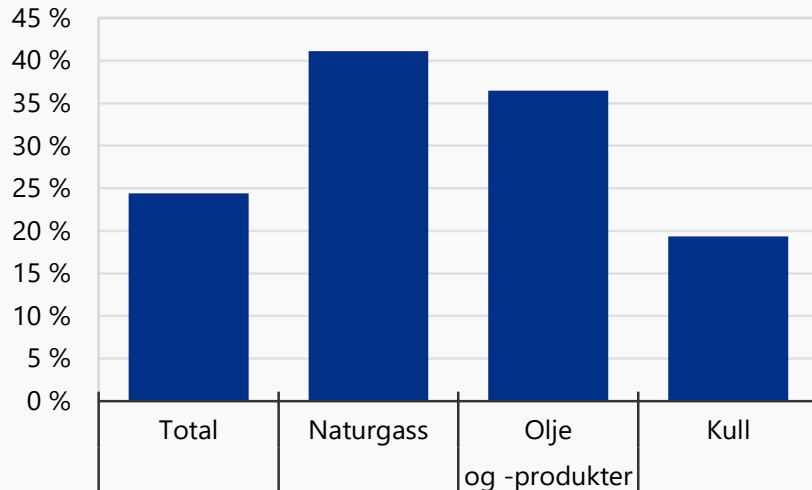
Kilde: Refinitiv Datastream / Norges Banks regionale nettverk / NHO

...og Ukrainakrigen forsterket dem: Nytt landskap

Ødeleggelse/sanksjoner. Råvarer. Forsyningsikkerhet. REPowerEU. Forsvar

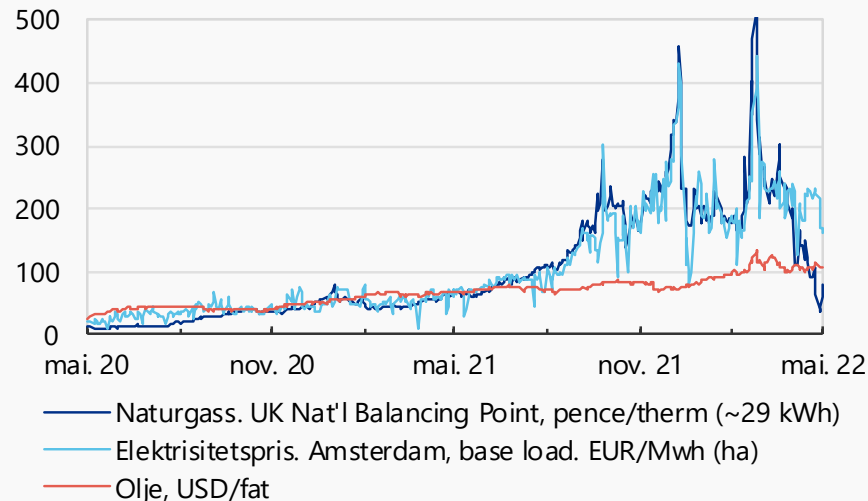
EU27: Import fra Russland

Prosent av total tilgjengelig energi, 2020



Kilde: Eurostat / NHO

Pris på olje, naturgass og elektrisitet



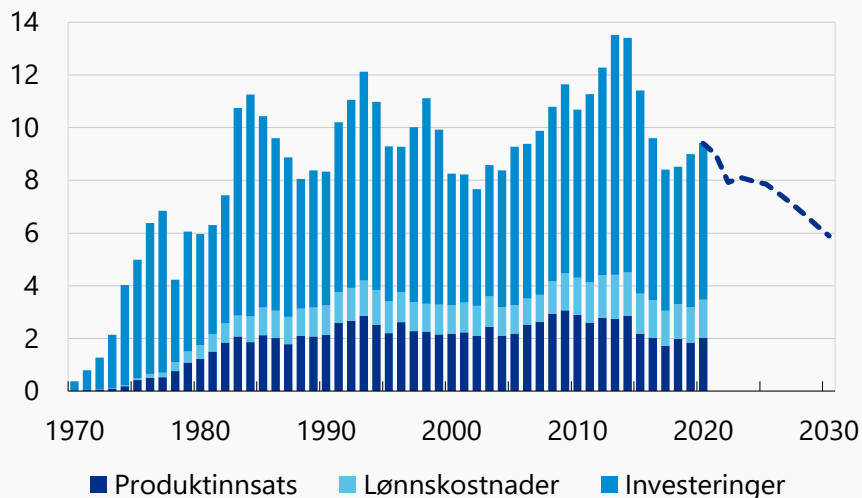
Kilde: Refinitiv Datastream / NHO

Oljealder på hell, men massive investeringer

Veikart. Kompetanse/fornybar energi. Batterier, hydrogen, havvind.

Etterspørsel fra oljevirksheten

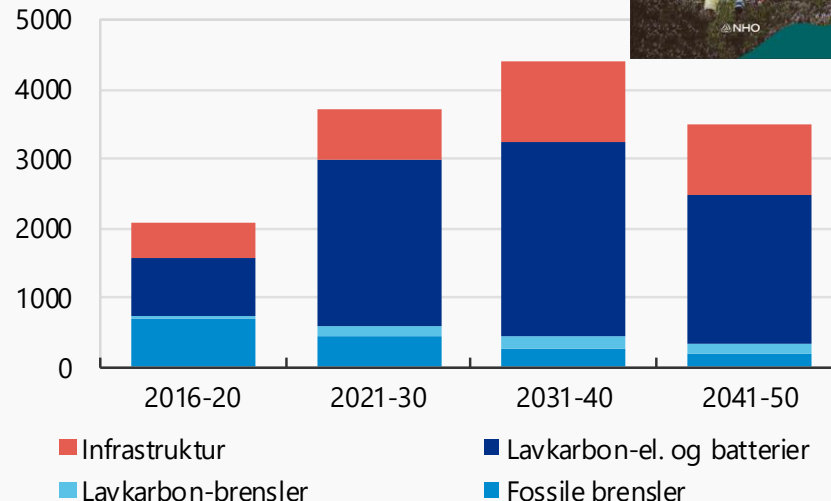
Prosent av Fastlands-BNP



Kilde: Finansdepartementet, NB22/NHO

IEAs NZE: Investeringer

I produksjon og infrastruktur- Mrd USD/år



Kilde: IEA/ NHO

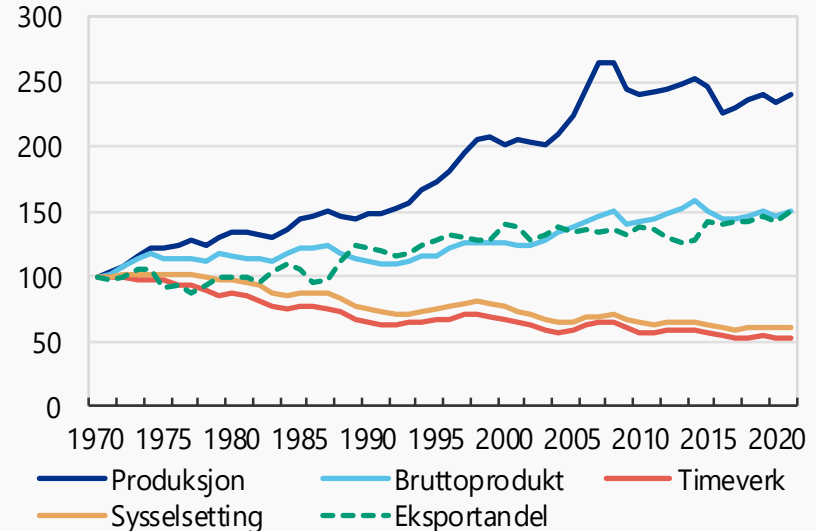


Oppsummert: Omstillinger – *som normalt*

- Historien: Mer vareinnsats/teknologi
- Tre megatrender: Grønn omstilling, digitalisering, polarisering/blokker.
- Pandemien fremskyndet digitalisering, eksponerte sårbarhet i verdikjeder, Ukraina endrer energi-/forsvarspol.
- Håndtere sårbarhet: *Re-sourcing*? Mer selvforsynt: USA, EU, Kina.
- Nærområdene viktigst/-ere: EU

Norge: Industri

Indeks 1970=100



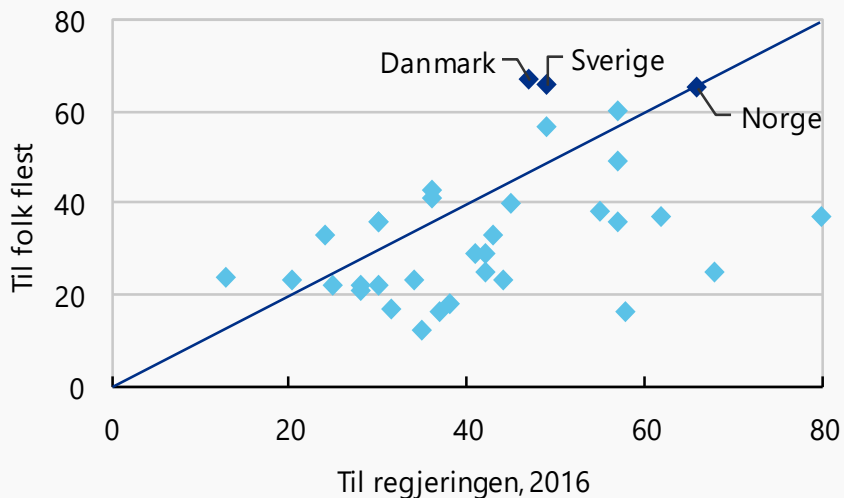
Kilde: Statistisk sentralbyrå / NHO

Memo: Godt rustet for omstillinger

Høy tillit/godt samarbeid mikro/makro. Sterke statsfinanser. Bedret k-evne

41 land: Tillit til myndigheter og folk flest

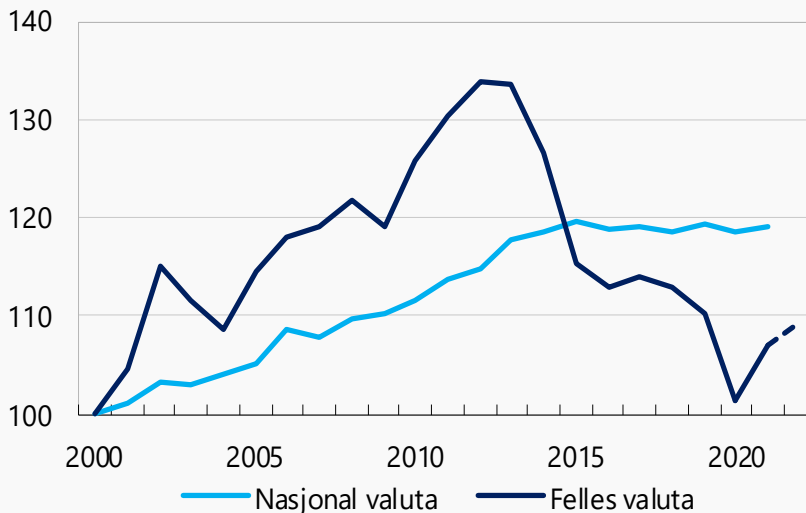
Prosent



Kilde: Gallup World Poll/OECD, Government At A Glance, 2017/World Value Survey/NHO

Timelønnskostnader i industrien

Norge/handelspartnerne, indeks 2000 = 100



Kilde: TBU, mars 2022 / NHO



Takk for meg!